

Erhvervshåndbogen

Grøn Lov og Praksis

Særtryk

"Grønne frisører" af

Direktør Anne-Sophie Villumsen, ZENZ

April 2014

5.5 Grønne frisører

Af Direktør Anne-Sophie Villumsen, ZENZ
info@zenz.dk

Indhold

Der er i dag et øget fokus på skadelige kemiske stoffer i frisørsaloner. Det gælder ikke mindst for personalet, som hele dagen er i berøring med de forskellige produkter og dampe. Mange kunder tænker på sit eget og på sine børns helbred, når de vælger grønne saloner, hvor der er strenge krav til, hvilke produkter og stoffer, der må findes i salonen.

Den grønne frisørkæde Zenz var den første grønne frisør med diplom i Danmark i 2006. Zenz har siden 1998 arbejdet succesfuldt med grønne indsatsområder i salonerne og har i dag som mål at opnå svanemærkede frisørsaloner. Zenz vandt Københavns Miljøpris 2005, Frederiksberg Kommunes Klimapris i 2009, blev nomineret blandt 3 som Årets Entreprenør 2010 i kategorien Cleantech ligesom Zenz i Grønnegade blev nomineret blandt 5 som Årets Salon ved Danish Beauty Award 2012.

1. Historien bag Zenz
2. Grøn Salon – drift med miljøhensyn
3. Klimafrontløber
4. Grøn omstilling integreret i vision og mission
5. "Derfor vælger kunderne Zenz"
6. Et aldrig færdigt koncept

1. Historien bag Zenz

Bæredygtig som mål og middel

Historien om frisørkæden Zenz handler om at have bæredygtighed både som målet for succes og som middel.

En personlig rejse

Samtidig har Zenz været en personlig rejse for mig som 'ildsjæl'. Flere og flere frisører udvikler allergi, fordi de arbejder med produkter som f.eks. hårfarve, shampoo eller permanentvæske, der indeholder sundhedsskadelige kemikalier. Jeg er selv uddannet frisør men udviklede allergi allerede under min læretid. Alligevel valgte jeg at gennemføre min uddannelse. Efter 10 år med allergier og medicin besluttede jeg mig for at prøve en anden vej i mit fag ved at lave den første grønne frisørsalon. Dels for at forbedre arbejdsmiljøet for frisører, men også for at få mulighed for selv at kunne fortsætte som frisør.

Samarbejde med offentlige myndigheder

Det blev grundlæggelsen af Zenz. Jeg startede min første grønne frisørsalon i 1999 og indledte et samarbejde med forskellige offentlige myndigheder bl.a. Center for Miljø og Sundhed. Jeg ansatte min første frisørassistent, og forretningen begyndte at vokse. Vi specialiserede os i hårpleje og hårmode med ikke-sundhedsskadelige produkter, der for størstedelens vedkommende også er økologiske. Kriterierne for de anvendte produkter hos Zenz er først og fremmest, at de ikke er allergifremkaldende, hormonforstyrrende eller kræftfremkaldende. Blandt produkter, der lever op til disse kriterier, vælges primært de miljøvenlige, hvis de kvalitetsmæssigt er i orden.

I dag består Zenz-kæden af 6 grønne saloner med i alt ca. 42 medarbejdere. Hennaen findes stadig, men er kombineret med andre alternative hårfarver uden skadelige kemiske stoffer, og selvom jeg måtte sande, at mit projekt med genanvendeligt vand ikke kunne lykkes, så arbejder jeg stadig intensivt med miljøpåvirkning og grønne alternativer på næsten alle andre områder.

Grøn Salon

Zenz-kædens 6 saloner er alle certificeret som Grøn Salon - en frivillig miljøcertificering for frisører, der gerne vil spare på energien og tage hensyn til miljøet i deres daglige drift. I en Grøn Salon er det ikke tilladt at bruge en lang række kemikalier, der ellers er tilladt i Danmark. Grøn Salon er dermed en garanti for, at sundhed, allergi, arbejdsmiljø og energibesparelser bliver taget seriøst.

Klima+

Udover at være certificeret Grøn Salon er alle Zenz saloner også registreret som klima+ virksomheder. Zenz arbejder konstant på at reducere virksomhedens miljøpåvirkning og har et tæt samarbejde med Grønne Erhverv, Videncenter for Frisører og Kosmetikere på Gentofte Hospital, Københavns Miljøkontrol og Miljømærkesekretariatet.

6 obligatoriske krav til en grøn salon

2. Grøn Salon – Drift med miljøhensyn

Som en del af Grøn Erhverv og Grøn Salon-konceptet er den grønne profil et meget vigtigt element hos frisørkæden Zenz.

Vi var selv en af idétagerne til Grøn salon-konceptet, da Grønne Butikker kom på banen. En Grøn Salon skal opfylde 6 obligatoriske krav for at blive godkendt. Det er alle krav, der vedrører anvendelsen af kemi i salonen. Derudover skal salonen lave løbende miljøledelse. Hvert år vælges nye indsatsområder, som skal forbedres. Indsatsområderne skal vælges inden for mindst to forskellige miljøemner på Grøn Butik listen.

Stor miljøpåvirkning

Miljøkontrollen anslår, at alene de københavnske frisørsaloner hvert år hælder to tons miljø- og sundhedsskadelige stoffer ud i kloakkerne. Hvis flere frisører fulgte Zenz eksempel, ville den mængde kunne reduceres betragteligt.

Desværre ikke muligt at genanvende vandet Zenz har tidligere sammen med konsulentfirmaer undersøgt muligheden for at genanvende vandet i salonerne, hvilket desværre ikke kunne lade sig gøre. Selvom Grøn Salon netop betyder, at Zenz en lang række krav til miljø og til sundhedsskadelige stoffer, hvilket betyder renere spildevand fra en grøn salon end fra andre frisørsaloner, der anvender en lang række problematiske og skadelige kemikalier.

Zenz vil dog også fremover se, om der er mulighed for lovgivningsmæssigt at fremme krav til spildvandet fra frisørsaloner.

Svanemærkning Nu har Zenz fokus på at skabe svanemærkede saloner. Udfordringen er, at det kan blive dyrt, hvis ikke mange frisører kommer med. Frisørbranchen har desværre ikke taget det grønne til sig endnu, så økonomien i at lave kriterier til svanemærkede saloner er svær og betyder, at man skal ind under mikro-virksomhedspuljen.

Hele tiden optimering af produkter og metoder Zenz eget koncept går ud på hele tiden at forbedre sig, hele tiden at optimere både på arbejdsmiljø og sundhed, men også på kvalitet af behandlinger samt miljøpåvirkning. Derfor udvikler vi selv vores arbejdsmetoder og vores produkter blandt andet som en del af vores ønske om at gøre Zenz til den første svanemærkede salon og udvikling af vores egen svanemærkede hårserie.

Grøn politik Med et højt ønske om at udbrede 'grønnere' hårprodukter til både frisører og forbrugere og gennemfører vi, under titlen Zenz Organic Products mange tiltag. Bl.a. har vi inviteret politikere og erhvervsfolk inden for miljø- og sundhedsområdet til 'grønt' virksomhedsbesøg hos Zenz. Vi viste dem fx en over 80 år gamle artikel fra 1932, hvor der i en artikel om hårfarve fra Tidsskriftet for moderne hår- og skønhedspleje står, at stoffet Parafenylendiamin er giftigt. Det er bemærkelsesværdigt, at det stadig i 2012 er tilladt at bruge stoffet i hårfarver. Stoffet kaldes også PPD og er kendt for at være allergifremkaldende.

3. Klimafrontløber

Klimaforløber gennem 10 år Zenz har været klimafrontløber gennem 10 år. Her er et par eksempler, som illustrerer de mange forskellige elementer af vores 'grønne omstilling'.

Mange elementer i den grønne omstilling

- 2000 Zenz stifter netværksgruppe om grønne frisører og modtager penge fra den grønne jobpulje
- 2004 Zenz underviser saloner / virksomhedsejere der ønsker at omlægge til grøn frisør
- 2004 Zenz underviser lærere på frisørskoler
- 2004 Zenz underviser frisører i grøn frisør-konceptet
- 2005 Zenz modtager Københavns Kommunes Miljøpris (mere om det senere)

- 2005 Zenz går i samarbejde m/Dansk Frisør- og Kosmetiker Forbund i forbindelse med ansættelse af arbejdsskadede frisører
- 2006 Zenz udnævnes til Grøn Butik
- 2006 Zenz er medinitiativtager til etablering af Videncenter for Frisører og Kosmetikere
- 2007 Zenz får diplom som første Grønne Frisør
- 2007 Direktør Anne-Sophie Villumsen fra Zenz indtræder i bestyrelsen for Dansk Frisørmesterforening
- 2007 Zenz medvirker til oprettelse af grøn linje samt AMU-kursus på frisørskolen
- 2008 Zenz er initiativtager til etablering af miljøudvalg i Dansk Frisørmesterforening
- 2008 Zenz er indstillet til Nordisk miljøpris
- 2009 Zenz bliver Klima+ frontløber
- 2009 Zenz modtager Frederiksberg Kommunes Klimapris
- 2010 Zenz er nomineret blandt 3 til prisen "Entrepreneur of the Year"

Mange omlægninger ved at blive klima+

Zenz blev klima+ frontløber i 2009, hvilket resulterede i mange omlægninger, men også en stor CO2-besparelse. Fordi Zenz allerede var en Grøn Salon betød det, at vi i forvejen levede op til de fleste af de krav, som der stilles i forhold til at være klima+ virksomhed. Det nye for os var at få fokus rettet på den CO2-belastning, vi har på miljøet.

Krav til vores leverandører og samarbejdspartnere

At være klima+ frontløber virksomhed betyder også, at vi stiller krav til vores leverandører og samarbejdspartnere i forhold til at agere miljøansvarligt. I denne forbindelse foreslås det, at vi laver en form for "Zenz code of conduct", hvor vi opfordrer leverandørerne til at indtænke hensyn til miljø, bæredygtighed, fair trade, økologi, nedbrydelig emballage, bæredygtig fragt/transport, m.v., hvis de ikke allerede gør det. Det er vigtigt at synliggøre, hvad de gør i dag, og hvad deres målsætninger er i forhold til miljø. Fremadrettet skal Zenz vurdere, hvilke krav der skal stilles til fremtidige samarbejdspartnere og leverandører.

CO2-besparelse

Vores CO2-besparelse startede med en energigennemgang, der gjorde os opmærksomme på de områder, som vi kunne optimere på energimæssigt. Det resulterede i mange forbedringer på forskellige områder, hvor en række skal trækkes særlig frem.

Energiforbrug

Vi har skiftet fra Dong 'grøn energi' til firmaet Natur-Energi, der investerer i vedvarende energi. I alle Zenz afdelinger har vi reduceret vores elforbrug mest muligt, og efter det første år regnede vi med at spare ca. 60 % CO2 på vores strøm.

Belysning	<p>For frisører er det vigtigt med 'godt' lys, der gør det muligt at bedømme farvning m.m. bedst muligt. Det har været et stort arbejde for os at finde frem til gode energirigtige tilgange til netop belysning, samtidig med at vores krav til arbejdsforhold for personalet blev tilgodeset. Vi har udskiftet alle vores pærer på udstillingsspot, vinduesspot og lysekroner med LED-pærer. Alle lamper i lokaler, hvor lyset ikke er vigtigt, er udskiftet med almindelige spare pærer. Vi har nedsat vores arbejdsspot til 50 watt i stedet for 75 watt.</p>
Elektriske apparater	<p>Alle elektroniske apparater bliver slukket, når vi lukker salonen, også standby apparater. Vi har fjernet alle vaskemaskiner og tørretumblere og får nu vasket håndklæder på et svanemærket vaskeri en gang om ugen. Det har været et af de steder, der har givet en meget stor CO2-reducering, idet vaskerierne genanvender en del varme og deres maskiner er så meget større, at de kan vaske meget mere miljøvenligt og strømbesparende.</p> <p>Vi er holdt op med at bruge elkedel til tevand, men bruger i stedet vores espressomaskine, der ikke koger vandet og er meget mere energibesparende.</p>
Vandforbrug	<p>Vandforbruget i en frisørsalon er stort, men vi tænker besparende, idet vi ikke længere bruger vand til vask af håndklæder. Vi slukker vandet mellem шамponering og vask og permanenter ikke. Derfor har vi intet spild af vand til at skylle en permanent i min. 5 min af gangen.</p>
Transport	<p>Vi har flyttet vores lager ud af byen og får nu bragt varer ind til salonerne én gang om ugen i genbrugskasser, der bliver ombyttet hver uge. Tidligere blev der leveret varer 4-5 gange om ugen fra forskellige firmaer i store varevogne. Der kommer varer til lageret ca. hver fjerde uge. Dette giver langt mindre CO2 på transporten til salonerne.</p>
Affaldssortering	<p>Alle produkter der bruges til at behandle med bliver genbrugt, intet går til spildevand eller bliver hældt ud i afløbet. Vi kan genbruge alt, hvad vi blander op til håret, fordi det ikke oxiderer. Vi affaldssorterer affald efter:</p> <ul style="list-style-type: none">• glas• plastik• pap• papir• hår• metal• køkkenaffald
Leverandører	<p>De fleste af vores produkter kommer fra leverandører, der producerer naturprodukter, økologiske og fair trade produkter. De tænker derfor meget på deres råvarer og har også en klimapolitik. Vi bruger så vidt muligt fair trade produkter inden for kaffe/te mv.</p> <p>Vi vil det næste år arbejde videre med kravene til vores leverandører og forsøge udelukkende at arbejde med leverandører, der lever op til CSR.</p>

Forplejning Alt hvad der serveres i salonerne er økologisk og/eller fair trade. Vi serverer nu postevand i stedet for kildevand for at mindske emballagen.

Brug af teknologi Vi arbejder på at udskifte alt it-udstyr med grønt udstyr, efterhånden som det gamle går i stykker, og alle vores elektroniske apparater bliver slukket mellem brug og står ikke unødigt og spilder energi.

Lønsedler og information sendes ud til alle medarbejdere på deres Zenz e-mail, hvilket giver en del mindre print og dermed mindre papirforbrug.

Tryksager Vores tryksager bliver trykt på miljøvenligt papir, og vi anvender et svanemærket trykkeri til al print.

Del af vision og mission **4. Grøn omstilling integreret i vision og mission** Bæredygtighed er en integreret del af forretningen. Vi har opstillet en række Zenz indsatsområder for bæredygtighed, som er en del af vores vision og mission:

- **PRODUKTER:** Udvikling og udvælgelse af produkter, der til enhver tid er de mest økologiske og miljøvenlige.
- **ARBEJDSMILJØ:** Sikre og videreudvikle det fysiske og psykiske arbejdsmiljø for virksomhedens medarbejdere.
- **KUNDER:** Sikre og videreudvikle behandlingsmetoder og produktvalg tilpasset den enkelte kunde.
- **LOGISTIK:** Organisere logistik vedr. lager og medarbejdere på den mest ressourcebesparende måde.
- **ENERGI:** Implementere processer og benytte produkter og leverandører, der påvirker miljøet mindst muligt.
- **FAIRTRADE:** Udvalgte leverandører og samarbejdspartnere, der kan dokumentere at virksomhederne opfører sig ansvarligt i forhold til virksomhedernes interesser globalt.
- **ORGANISATION:** Uddanne og udvikle medarbejderne til at være rollemodeller for grønne frisører og sikre personlig udvikling og "team spirit".

10 Miljøbud til personalet For at sikre løbende kommunikation om vores 'grønne omstilling', har vi i Zenz formuleret 10 miljøbud til personalet:

- Sluk for alt standby, når I forlader salonen
- Sluk for vandet, når I ikke bruger det. Sluk mellem shamponering ved vasken
- Sorter alt affald
- Smid aviser/blade i genbrugsbeholder i nærheden eller giv dem til kunder, når de er for gamle
- Smid elkedler ud, brug kaffemaskine i stedet
- Brug altid vaske/rengøringsmidler med miljømærke

- Vælg svanemærket, når det er muligt
- Send aldrig et bud efter få ting, saml sammen
- Brug cykelbud, hvis noget skal transporteres mellem salonerne
- Brug kun et håndklæde pr. kunde
- Tænk over at nøjsomhed og økonomi er lig med miljø

Zenz samarbejdspartnere

Det har været en grundlæggende strategi for os at skabe stærke samarbejdspartnere. Her er en række af dem:

- Videncenter for Allergi, Gentofte Hospital
- Videncenter for Frisører og Kosmetikere, Gentofte hospital
- Agenda 21 Center, Bispebjerg
- Agenda 21 Center, Vanløse
- Miljøkontrollen Københavns kommune, "Grøn frisør"
- Klima+ Frontløber, Københavns kommune
- Dansk Frisør- og Kosmetiker Forbund
- Danmarks Frisørmesterforening
- Københavns Frisørlaug
- Miljømærkesekretariatet, Miljømærkning Danmark

Miljøpris 2005

For Zenz var det et vendepunkt, at vi fik anerkendelse for vores indsats i 2005, da vi modtog Københavns Kommunes Miljøpris 2005. Det blev fremhævet, at Zenz arbejde med øget bæredygtighed havde præget hele branchen og koblet sundhed og miljø til gavn for både frisører, kunder og de fysiske omgivelser.

Københavns miljøpris

"Københavns Miljøpris", der er indstiftet af Miljø- og Forsyningsudvalget i Københavns Kommune, er tidligere gået til fx Affaldsprojektet på Indre Nørrebro, Middelgrundens Vindmølleprojekt, "Miljøinformation på andre sprog" samt Agenda 21 Naturgruppen fra Kgs. Enghave.

Sammen med "Københavns Miljøpris 2005" fulgte en check på 25.000 kr. og et diplom, som blev overrakt til mig. . Det følte som en stor anerkendelse, for der var i 2005 over 20 forskellige foreninger, virksomheder, boligafdelinger og enkeltpersoner, som var indstillet til prisen og som derfor kæmpede om æren.

Det gode eksempel

Juryens begrundelse for at tildele Anne-Sophie Villumsen årets Miljøpris var bl.a. at: "...hun er gået foran som det gode eksempel, der viser, at branchen kan løse miljø- og arbejdsmiljøproblemer. Allergikere kan arbejde i hendes saloner uden gener, og produkterne som anvendes i salonerne er meget mindre problematiske for sundhed og miljø end i resten af branchen."

Ildsjæl

Som yderligere begrundelse for prisen påpegede juryen også, at:

“... Anne-Sophies utrættelige engagement har bl.a. været stærkt medvirkende til, at der er oprettet grønne fag på landets frisørskoler, og der er oprettet en inspirationsgruppe for københavnske frisører i samarbejde med Bispebjerg Miljøcenter og Københavns Miljønetværk... Hendes arbejde betragtes af juryen som et bæredygtigt projekt, der viser vejen for resten af branchen.”

Motivation

5. "Derfor vælger kunderne Zenz"

Hvad er det, der motiverer os – og vores kunder? Først og fremmest giver det os en god og sund forretning, der hele tiden udvikler sig og giver en dynamisk og sjov arbejdsplads, der tiltrækker mange dygtige medarbejdere og spændende kunder.

Det er blevet bemærket, at vi i Zenz har en seriøs tilgang til bæredygtighed, og det har været og er stadig afgørende for vores succes. Vi har udviklet en markant grøn profil, hvor der er bevidsthed om, at Zenz er garanti for faglighed og bæredygtighed.

Støtte og netværk

Det motiverer os også at række ud til andre. Vi er virksomhedspartner til Verdens Bedste Nyheder, som fortæller om de gode fremskridt i udviklingslandene, ligesom et andet projekt er at indsamle penge til og støtte op om de hjemløse. Fx tager frivillige Zenz-frisører hver måned ud på de hjemløses værested for at klippe dem.

Forbrugerne skal vælge 'grønt'

Vi har lært, at man sagtens kan drive forretning på den bæredygtige måde, og at det ikke er dyrere at være grøn. Men vi skal have forbrugerne til at vælge de grønne produkter og det er vores fornemmeste opgave.

Fokus på bæredygtighed under modeugen

Zenz grønne og bæredygtige profil er blevet bemærket i mode og skønhedsbranchen. Det har ført til et spændende samarbejde med flere modelbureauer og modehuse.

Fx har Zenz indgået samarbejde med den danske afdeling af verdens mest prestigefyldte modelbureau, Elite Model Management Copenhagen. Zenz hjælper med klip, farve og styling af modellerne og styler desuden pigerne ved den årlige modelkonkurrence Elite Model Look.

Under modeugen i København hvor vi gør vi alt for at sætte fokus på det grønne og bæredygtige. Zenz deltager også i Copenhagen Fashion Festival to gange årligt. Fx inviterer Zenz sine kunder til grønne aftenevents med fokus på sund skønhed ligesom salonerne er en fast del af The Green Walk, som er et miljøvenligt initiativ, der guider forbrugerne rundt til forskellige bæredygtige butikker i indre København.

Tøjbasar

Noget vi også synes er sjovt er vores tøjbasar, som er en slags "bytte tøj dag" for kunder og Zenz personale, der gerne vil have en ny garderobe billigt. Alle som tænker bæredygtigt og som gerne vil spare på forbruget.

Grønne unge

Zenz har i år haft stort fokus på at ramme den unge målgruppe for at lære dem om grønnere produkter og en sundere hverdag. Fx har 3 unge Zenz medarbejdere på eget initiativ foreslået, planlagt og gennemført Zenz Green Camp på årets Roskilde Festival. Zenz campen blev udvalgt som 1 af 6 grønne camps og de 6 grønne camps skulle på hver deres måde vise, hvordan man kan have en grøn tilgang til at tage på festival. Som grøn ambassadør skulle Zenz campen give campinglivet en grøn vibe. Det blev til en økologisk frisørcamp med formålet at gøre festivaldeltagerne lækre på den grønne måde ved at tilbyde styling, klip, kreative aktiviteter og konkurrencer. Zenz pigerne cyklede selv til festivalen og kørte på solenergi under festivalen.

Og sidst, men ikke mindst har Zenz indgået samarbejde med ungdomsbladet Vi Unge for at ramme de unge forbrugere og lære dem at vælge rigtigt allerede i en ung alder. Zenz laver hver måned makeover på en ung pige. Zenz stylisten guider også de unge piger om brug af svanemærkede og naturlige produkter til både hår og hud.

Grøn vækst

Et punkt der skal fremhæves: Vi har fået vækst via den grønne omstilling. Zenz Organic Products forhandles i dag i både Danmark, Norge, Sverige og Island og produkterne er også med på den norske app Hormonsjekk, som fortæller forbrugeren om kosmetikprodukter indeholder hormonforstyrrende stoffer.

Nye produkter

Vi har haft fokus på vores løbende produktudvikling. Under mærket Zenz Organic Products udvikler vi innovative hårprodukter. Den svanemærkede hårserie Zenz Organic Hair blev lanceret i 2010 og stylingproduktet Styling Paste No. 06 blev kåret som Årets danske produkt ved Danish Beauty Award 2011. Samme år blev olieserien Zenz Organic Oil lanceret med to multifunktionelle olier til både hår og hud. I 2012 lancerede vi en svanemærket olie uden duft, Zenz hårmakeup baseret på naturlige bomuldsfibre, som giver fylde og farve til fint hår. Og en volumengivende hårpudder uden silikone og parfume.

Altid plads til forbedring

6. Et aldrig færdigt koncept

Et koncept som Zenz er i evig proces og bliver aldrig færdigt. Der vil altid være plads til forbedring, og da ny viden konstant dukker op, må vi i Zenz hele tiden tilpasse os for at blive ved med at være de bedste og førende på markedet.

Heldigvis elsker vi vores arbejde og synes at det i høj grad giver god mening at arbejde med klima og sundhed, så det vil vi forsætte med. Vi håber også, at modebranchen en dag åbner øjnene og følger efter os ind i det allerede udviklede grønne koncept.

**Om forfatteren:
Direktør Anne-Sophie
Villumsen, Zenz**

Zenz Organic Hairdressing er Danmarks største grønne frisørkæde med 6 grønne saloner i Københavnsområdet. Kvinden der har grundlagt Zenz er Anne-Sophie Villumsen, som startede egen salon tilbage i 1999 og senere hen også har udviklet produktserien Zenz Organic Products. I dag er frisørkæden og produkterne ejet af Anne-Sophie Villumsen og Jørgen Skjødt.

Anne-Sophie har modtaget en lang række priser for sit engagement med at skabe en grøn omstilling af frisørbranchen.

Kort om Grøn Lov og Praksis

Håndbogen om Grøn Lov og Praksis er en erhvervshåndbog med fokus på nye tiltag indenfor lovgivningen rettet mod at virkeliggøre en grøn omstilling i praksis, samt på erfaringer fra de lovgivningstiltag, der allerede er sat i gang. Håndbogen er et værktøj til ledere, der i deres beslutninger skal kende mulighederne indenfor gældende lov, og den er rettet både mod ledere i dansk erhvervsliv og i de offentlige organisationer. Den grønne omstilling kræver nye ledelsestiltag i alle virksomheder, offentlige såvel som private. Der efterspørges nye kompetencer og værktøjer til at forstå hvordan og i hvilken takt, den grønne omstilling skal indarbejdes i virksomhedernes strategi og praksis.

Erhvervshåndbogen udgives af Forlaget Andersen som abonnement og opdateres 4 gange årligt med nye artikler. Du kan bestille håndbogen som et årligt abonnement til enten den trykte publikation (3480 kr.) eller til internetversionen (2980 kr.) eller til begge dele (3980 kr.) ved at sende en mail til: era@greenlawandpraxis.dk

Redaktør:

Eva Born Rasmussen,
Håndbogsredaktør
Forlaget Andersen
(Ansvarshavende)
T: +45 60754376

Forfattere:

Anders Eldrup		
Anette Juhl	Indkøbschef	Århus Kommune
Barbara Kleinlercher	Miljøingeniør	Grontmij Water & Energy
Birgitte Refn Wenzel	Advokat	Mazanti-Andersen, Korsø Jensen og Partnere
Bjarke Fønnesbech	Direktør	Delebilfonden
Dennis J. Larsen	Senior Manager	Deloitte
Dorthe Kloppenborg	Projektleder	Økologisk Landsforening
Gitte Krasilnikoff	Partner	Deloitte
Hans Peter Slente	Branchedirektør	DI Energibranchen
Jacob Ladenburg	Seniorforsker	Anvendt Kommunal Forskning (AKF)
John Stefan Olsen	Manuskriptforfatter	Freelance
Jonas Eder-Hansen	Udviklingsdirektør	Danish Fashion Institute
Jørgen Hammer Hansen	Advokat	Kaalund & Partnere
Kamilla Born Frost	Arkitekt MAA	Freelance
Katherine Richardson	Professor	Sustainability Science Centre, KU
Magdalena AK Muir	Ekstern Lektor	Aarhus Universitet
Marina Bergen Jensen	Professor	Skov & Landskab, KU Life
Mogens Moe	Advokat (H), lic.jur.	Horten
Per Rømer Kofod	Segmentchef	ABB
Pernille Hagedorn- Rasmussen	Chefkonsulent	IDA
Rikke Dreyer	Chefkonsulent	SKI, Formand for Forum for Bæredygtige Indkøb
Rikke Kure Wendel	Seniorkonsulent	Deloitte
Svend Hansen	Konsulent	Deloitte
Steen Lindby	Vice President, Group R&D	Rockwool Int. A/S
Søren Dyck-Madsen	Klima- og energimedarbejder	Det Økologiske Råd
Søren Stenderup Jensen	Advokat, Ph.D. partner	Plesner
Thorbjørn Sørensen	Teknik- og Miljødirektør	Middelfart Kommune
Torben Hartz	Director	KPMG
Ulrich Borup Hansen	Head of Sales & Business Dev.	ÅF Lighting
Ulrik Dahl	Direktør	Eksportforeningen